

Valódi feladatokra kell koncentrálni

A Mezőgazdasági Szövetkezők és Termelők Országos Szövetsége január 24-én tartotta az alapszabály szerint esedékes közgyűlést, amelynek a Dürer rendezvényház volt a helyszíne. Mielőtt megtárgyalták volna a mezőgazdasági társas szektor 2010–2017 közötti időszak elért eredményeiről, illetve elszenvedett megpróbáltatásairól készült előterjesztést, átadtak két MOSZ-életműdíjat. A közgyűlés résztvevői mind a beszámolót, mind az ellenőrző bizottság jelentését egyhangúlag elfogadta.

Nagy Tamás, a MOSZ elnöke gondolatokban gazdag beszámolójában hangsúlyozta, hogy a közgyűlést olyan időpontban tartották, amikor lezárul két kormányzati ciklus, az ország parlamenti választásokra készül, és a szövetség tagjai a szervezet megalakulásának 50. évfordulóját ünneplik. Ez utóbbi évforduló kiváló alkalom a múlt felidézésére. A közgyűlésre két fontos dokumentumot is közreadott az ügyvezetői szervezet: az egyikben részletesen bemutatják a mezőgazdasági társas szektor eredményeit és az elmúlt nyolc évben elszenvedett megpróbáltatásait, a másikban a mezőgazdasági szövetkezetek fél évszázadának történelmét foglalták össze.

A MOSZ az ötven éve alakult Termelőszövetkezetek Országos Tanácsa (TOT) jogutódja, és joggal büszkéek arra, hogy meg- és túléltek két alapvetően különböző társadalmi, politikai rendszert. Nagy Tamás felidézte azokat a pillanatokat, amelyek tanulsággal szolgálnak a mai fiatalok számára.

A szövetkezetek léte akkoriban idegen volt a politikai rendszer számára, a TOT azonban a nemzetközi normák szerint koordinálta és szervezte a szövetkezetek életét. Bár sok emberi tragédia merült feledésbe, de vitathatatlan tény, hogy három évtized alatt a falu polgárisodása megkezdődött. Sikeres évek voltak ezek, és a

'70-es évek végére a magyar mezőgazdaság teljesítménye elismerést váltott ki az egész világon. Az agrárgazdaságban csaknem 100 ezer diplomás dolgozott, aminek nem csak az lett az eredménye, hogy magas szintű szaktudás jellemezte a gazdaságok munkáját, hanem a falvak társadalmi, kulturális és sportéletére is kihatott.

A szövetkezetek mellett az egyéni gazdálkodás lehetősége is megjelent a háztáji gazdálkodás formájában. A hiánygazdaság felszámolására tett kísérlet volt a szövetkezetek segéd- és melléküzemágainak engedélyezése. A szövetkezeti vagyont a szövetkezeti tagoknak magántulajdonként biztosíthatták. Ennek köszönhető, hogy a rendszerváltás után a szövetkezeti tagok és alkalmazottak – ha korlátozottan is, de – alanyi jogon földhöz jutottak.

Nagy Tamás – aki büszke arra, hogy fiatal szakemberként részt vehetett a rendszerváltás utáni folyamatokban – megemlékezett azokról a szövetkezeti vezetőkről, akik közül sokan börtönbe kerültek. Többen már nincsenek közöttünk, de sokat tettek a falu, a vidék felemelkedéséért. Külön szolt elődjéről, a közelmúltban elhunyt Szabó Istvánról, aki született tehetségként élete végéig elkötelezetten dolgozott a magyar mezőgazdasági szövetkezetek létéért és fejlődéséért.

Nagy Tamás három idő-

szakra osztotta az érdekképviselet mozgásterét az elmúlt fél évszázadban. 1968–1990 között a jogkörei lassan, de fokozatosan kiszélesedtek, az államszocializmus keretei között. Az 1990–2010 közötti években még rendelkezésükre állt a demokratikus jogállam minden olyan intézménye, amely az érdekképviseleti munkához szükséges, az egyeztetés különböző fórumai, az Alkotmánybíróság, a parlamenti bizottságok. A 2010–2018 közötti időszakban az egyeztetési fórumok megszűntek, a véleménynyilvánítás, a megszólal-

Nagy Tamás: joggal vagyunk büszkéek arra, hogy meg- és túlélünk két különböző társadalmi, politikai rendszert

lás lehetőségei minimálisra csökkentek. A rendszerváltást követően a politika ösztüze zúdult a magyar szövetkezetekre, és kiemelten azok vezetőire. A MOSZ-t az elmúlt 27 évben legtöbbször ellenségnek tekintették, jobb időkben semleges státuszt kaptak.

Már a 2014-es MOSZ-kongresszuson rossz érzéssel elemezték a kormány agrárpolitikai intézkedéseit, már abból kiderült, hogy új politikai kurzus kezdődött. Az Orbán Viktor miniszterelnök által jelzett rendszerváltás azonban nem hozott fejlődést megalapozó agrárho-

litikát. Az elmúlt nyolc évben a szektor életére teljes bizonytalanság volt a jellemző, a két kormányzati ciklust jogi és gazdasági kiszámíthatatlanság jellemezte a társas szektor számára. A tények azt mutatják, hogy a földkérdést a földtörvény elfogadásával lezárnak tekintik. Megtörték a nagygazdaságok mindenhatóságát, és döntően a családi gazdaságokat helyezték előtérbe. A kormányzat a támogatási rendszer átalakításával diszkriminatív módon kirekesztette belőle a társas vállalkozásokat azáltal, hogy az 1200 hektár feletti területek után járó támogatások 100 százalékát elvonta.

Az elnök kitért a kamarai választásokra, a vidékfejlesztés anomáliáira, és végül, de nem utolsósorban a 2020 utáni Közös Agrárpolitika még folyamatban lévő vitáira, az érdekképviselet előtt álló legfontosabb feladatokra. Nagy Tamás azzal zárta mondandóját, hogy elég volt a támadásokból, az általuk képviselt értékek folyamatos megkérdőjelezéséből, a több mint harminc éve tartó folyamatos alkalmazkodásból. Jó lenne, ha a valódi feladatokra koncentrálnának: arra, hogy hogyan tudják javítani a versenyképességüket és hogyan feleljenek meg a világ valódi kihívásainak.

A MOSZ-életműdíjat Adorján Gábor és Filipisz László kapták.

H. GY.